

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

YASAMA DÖNEMİ

24

YASAMA YILI

2

SANAYİ KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

18 Ocak 2012 Çarşamba

SANAYİ KOMİSYONU
GÖRÜŞME TUTANAKLARI

18 Ocak 2012 Çarşamba

---0---

K O N U

Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı (1/488)

Sayfa

1:10

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
BİRİNCİ OTURUM	1:10
Yüksel HIZ (Adalet Bakanlığı Kanun. Genel Müdürü)	1:2, 6, 7:8
Durdu ÖZBOLAT (Kahramanmaraş)	3
Mustafa ÖZTÜRK (Bursa)	3
Alim IŞIK (Kütahya)	4
Soner AKSOY (Kütahya)	4
Mehmet Ali SUSAM (İzmir)	4:5
Ali ERCOŞKUN (Bolu)	5
Haluk EYİDOĞAN (İstanbul)	5:6
Emin Haluk AYHAN (Denizli)	6:7, 8
Prof. Dr. Tekin MEMİŞ	8:9
Cemalettin DAMLACI (Ekonomi Bak. Müsteşar Yrd.)	10
Önerge	10

Açılma Saati: 10.36

Kapanma Saati: 11.34

18 Ocak 2012 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati : 10.36

BAŞKAN : M. Mücahit FINDIKLI (Malatya)

BAŞKAN VEKİLİ : Hüseyin ÜZÜLMEZ (Konya)

SÖZCÜ : İbrahim Halil MAZICIOĞLU (Gaziantep)

KÂTİP : İlknur DENİZLİ (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Değerli Komisyon üyeleri, değerli davetliler, bakanlıklarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın kıymetli mensupları; hepiniz hoş geldiniz. Yeterli çoğunluğumuz vardır, gündemimizde yer alan konuşmaları görüşmeler üzere toplantıyı açıyorum.

23' üncü Yasama Döneminde hazırlanıp Başkanlığa sunulan ve İç Tüzük' ün 77' nci maddesi gereğince hükümsüz sayılan ve Bakanlar Kurulunca 21/10/2011 tarihinde yenilenen, Başkanlıkça 25/10/2011 tarihinde tali olarak Avrupa Birliği Uyum, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Adalet Komisyonuna, esas komisyon olarak da Komisyonumuza havale edilen (1/488) esas numaralı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı' nı görüşmek üzere toplanmış bulunuyoruz.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri açıyorum. İlk sözü, Hükümet adına Adalet Bakanlığı Kanunlar Genel Müdürü Yüksel Hız Beyefendi' ye veriyorum.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Değerli Başkanım, sayın Komisyon üyeleri; herkesi saygıyla selamlıyorum. Bu önemli kanun tasarısının görüşülmesinde başarılar diliyorum hepimize.

Sayın Başkanım, esasında daha önce bilgilendirme toplantısı yapıldı, diğer söz ettiğiniz komisyonlarda da konu görüşüldü. Son yıllarda bilgisayar ortamında yapılan işlemler, bankamatik, telefon, İnternet aracılığıyla herkesin benimsediği ürün çeşitleri, bilgi toplumu hizmetleri, modern hayatın insanlığa sunduğu imkânlar yaşamı kolaylaştırmaktadır. Bunun sonucu, çok hızlı gelişen bilgi ve iletişim teknolojileri, haberleşme, bankacılık, sağlık, ticaret gibi günlük hayatın hemen her alanında girmektedir. Bilgi teknolojilerinin oluşturduğu sorunlar ise bu işlemlerin gelişmesine bağlı olarak artmaktadır. Beklenmedik sonuçlar, vatandaşların mağduriyetlerine neden olmaktadır. Gerçekten bilgi teknolojisinin gelişmesiyle birlikte İnternet, erişim, içerik sağlayıcı, hizmet sağlayıcı gibi, hukukun tüm dallarını ilgilendiren yepyeni kavramlar ortaya çıkmaktadır. Ancak bu kavramların, mevcut mevzuat hükümleriyle çözülmesi mümkün görülmemektedir. Yeni sorunları, klasik hukuk yöntemleri ya da kavramlarıyla çözülememektedir.

Elektronik ticaret nedir dediğimizde, genel olarak mal ve hizmetlerin üretim, tanıtım, satış, sigorta, dağıtım ve ödeme işlemlerinin bilgisayar ağları üzerinden yapılması şeklinde tanımlanmaktadır. Avrupa Birliği müktesebatına baktığımızda, özellikle teknolojilerin sınır tanımaması, küresel bir hâl alması, uluslararası standartların geliştirilmesine imkân ve olanak sağlamaktadır ve bir ihtiyaç ve zorunluluk olmaktadır. Özellikle Avrupa Birliğinde yeknesak bir uygulamayı sağlamak üzere 2000/31 sayılı Elektronik Ticaret Yönergesi ile 2002/58 sayılı Telekomünikasyon Sektöründe Kişisel Verilerin Korunması Yönergesi yürürlüğe konulmuştur. Bu Yönerge şu anda yenilenmek üzeredir. Tasarının amaçlarından biri de söz konusu yönergeler ile Türk hukuku arasında uyumun sağlanmasıdır. Buna rağmen ülkemizde hiçbir düzenleme olmadığını söylemek mümkün değildir. Türk hukukunda bilgi toplumu hizmetlerini konu alan ve az önce belirtilen Avrupa Birliği yönergeleri hükümlerinin bir kısmına çeşitli yasa metinlerinde yer verilmiştir. Bu kapsamda 5651 sayılı İnternet Ortamında Yapılan Yayınların Düzenlenmesi ve Bu Yayınlar Yoluyla İşlenen Suçlarla Mücadele Edilmesi Hakkında Kanun' la İnternet ortamında rol oynayan içerik, erişim ve yer sağlayıcı gibi aktörlerin sorumlulukları belirlenirken 5070 sayılı Elektronik İmza Kanunu ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu, elektronik ortamda sözleşme yapılmasına ilişkin gerekli düzenlemeleri içermektedir. Ancak sorunlar devam etmektedir. Düzenleme yapılmayan ve vatandaşın mağduriyetine neden olan alanlar hâlen mevcudiyetini devam ettirmektedir. Örneğin, uygulamada kimi zaman vatandaşlar İnternet üzerinden alışveriş yaparken siparişin onaylanması aşamasında, ücretlerin yanlış bilgilendirilmesiyle aldatılmakta, çeşitli bahanelerle alıcıya gösterilen ücretten veya maldan

daha fazla farklı bir ücret, farklı bir mal teslim edilebilmektedir. Öte yandan, dünyada spam olarak adlandırılan istenmeyen elektronik iletilerin vatandaşlara ve servis sağlayıcılara zaman ve emek kaybına neden olduğu da malumunuzdur.

Tasarı hazırlık aşaması oldukça uzun sayılır ancak Bilim Komisyonu tarafından ve ilgili tüm kamu kurum ve kuruluşlarının temsilcileriyle hazırlanan tasarı, 27 Aralık 2010 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiş ancak 12 Haziran 2011 tarihinde yapılan seçimler nedeniyle kadük kalmış, İç Tüzük'ün 77'nci maddesi nedeniyle yenilenecek şu anda önünüze gelmiş bulunmaktadır. Tasarı hazırlanırken izlenen yöntemde değinmek gerekirse Avrupa Birliğinin müktesebatı dikkati alınmış ancak bununla birlikte kanunlarımızda düzenlenmiş olan ve temel kavramlara dokunulmaması, oralarda düzenlenen hükümlerin buraya alınmaması gibi bir yöntem benimsenmiş ancak buna rağmen başka bir yerde düzenlenmeyen kavramlar varsa bunların düzenlenmesi yoluna gidilmiştir. Örneğin, Borçlar Kanunu'nda yer alan sözleşmenin kurulmasına ilişkin hükümlerin yeniden burada yazılması gibi bir yöntem benimsenmemiştir. Bu, hukuk sistematiği ve kanun yapma tekniği açısından da bunu gerektirmektedir.

Tasarıyla yapılan düzenlemeleri geneli itibarıyla kısaca iki alanda özetlemek mümkündür. Birincisi, öncelikle elektronik ortamda hizmet sunanlara sözleşme yapılırken bilgi verme ve sözleşme metnine erişim ve hataların düzeltilmesine imkân sağlama yükümlülüğü getirilmektedir. Böylece, elektronik hizmetin alıcısının satın alacağı mal ya da hizmeti tanıyabilmesi ve bu sayede yanıtılmasının engellenmesi amaçlanmaktadır. Buna göre, örneğin İnternet sitesinde kitap satışında satıcı, alıcının kitabı sipariş edebilmesi ve ödeme bilgilerini girebilmesi için hangi yolu takip etmesi, yanlış bilgi girince nasıl düzeltilmesi gerektiğini, kendi İnternet sitesinde açıkça tarif etmek zorunda olacaktır. Böylelikle, vatandaşlar daha sözleşme yapılmadan önce sözleşmenin cereyan edeceği süreci ve sonunda karşılaşacakları hususları baştan görebilme imkânına sahip olacaklardır. Bunun yanında İnternet'te mal satan veya hizmet sunanların siparişin onaylanması aşamasında ve vatandaşlar ödemeye ilişkin kredi kartı veya banka hesap numarası gibi ödeme aracı bilgilerini vermeden önce alıcının ödeyeceği toplam bedel de dâhil olmak üzere sözleşmenin tüm şartlarını göstermeleri zorunlu tutulmaktadır. Ayrıca satıcı, siparişi aldığı, alıcıya göndereceği bir elektronik ileti vasıtasıyla teyit edecektir.

Tasarıyla yapılan ikinci önemli düzenleme, hayata getireceği en büyük etki, ticari iletişime ve istenmeyen elektronik iletilere ilişkin olacaktır. Günümüzde çeşitli cep telefonu operatörleri, bankalar, şirketler, mağazalar, bir şekilde elde ettikleri telefon numaralarına ve elektronik posta adreslerine reklam amacıyla mesajlar göndermekte, bu ise vatandaşların çeşitli yölerden mağduriyetlerine ve rahatsızlıklarına neden olmaktadır. Bu nedenle, tasarıyla kişilere önceden rızaları alınmadan ticari nitelikte elektronik posta, faks mesajı veya kısa mesaj gibi elektronik iletiler gönderilmesi engellenmektedir. Bununla beraber, ticari hayatın niteliği gereği esnaf ve tacirlere önceden onay alınmaksızın ticari elektronik ileti gönderilmesine izin verilmektedir ancak hem bu kişiler hem de bütün vatandaşlar istedikleri zaman bu elektronik posta almayı reddetme imkânına sahip olacaklardır. Bu arada, tasarıların hazırlanmasından sonra bakanlıkların teşkilat kanunlarında yapılan değişiklikler dolayısıyla tasarıda yer alan bazı kavramların ve ibarelerin değiştirilmesi gerekmektedir. Buna ilişkin öneriler verilecektir.

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı esas itibarıyla burada görevli kılınmaktadır uygulamasını takip etme açısından. Buna ilişkin düzenlemeler hükümde yer almaktadır. Gümrük ve Ticaret Bakanlığına elektronik ticarete yönelik düzenlemeler yapmak ve uygulamasını sağlamak görevleri verilmiş olup bu doğrultuda anılan Bakanlığa tasarıda öngörülen yükümlülüklerle aykırı hareket edenlere ihlal edilen yükümlülüğün niteliğine göre çeşitli miktarlarda idari para cezası uygulaması yetkisinin verilmesi öngörülmektedir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; esas itibarıyla bilindiği varsayılmakla beraber, elektronik ticaretin bugün için dünyada ne kadarlık bir pastaya sahip olduğu açısından şu bilgiyi vermek istiyorum: 2011 yılında dünyada 680 milyar dolar elektronik ticaret üzerinden ticaret yapılmıştır ve 2015 yılı itibarıyla öngörülen projeksiyon 1,4 trilyon dolara ulaşması bunun beklenmektedir. ABD'de 2011 yılında 190 milyar dolarlık bir alışveriş elektronik ticaret üzerinden yapılmaktadır. Türkiye'de 2011 yılı itibarıyla 13,7 milyar dolar, yaklaşık 21 milyar liraya karşılık gelmektedir, bir ciroya ulaşmıştır ve çok hızlı bir artış göstermekte olduğu basına geçtiğimiz günlerde yansımıştır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; şu anki açıklamalarımız bunlardan ibaret, sorulacak sorulara yanıt vermeye çalışacağım. Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Geneli üzerinde görüşmelere başladık.

Hükümet adına Sayın Genel Müdürümüzün verdiği bilgilere teşekkür ediyorum.

Söz almak isteyen arkadaşlarımız?

Buyurun Sayın Özbolat.

DURDU ÖZBOLAT (Kahramanmaraş) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Dünyadaki elektronik ticaretin hızla artması ve ülkemizde de buna ilişkin bir düzenlemenin artık kaçınılmaz hâle geldiği ortada. Sayın Genel Müdür Yardımcımızın açıklamalarını da dikkatle dinledim, önümde raporlar var fakat iletişim, İnternet iletişimi konusunda ve teknik bir çalışmayı gerektiren bu tasarının bir alt komisyona sevk edilerek geniş çaplı bir çalışmadan sonra görüşülmesinden yanayız. Bunu belirtmek istedim.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Buyurun Sayın Öztürk.

MUSTAFA ÖZTÜRK (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım ve değerli katılımcılar; hepinize hayırlı sabahlar diliyorum, saygıyla selamlıyorum.

Şimdi tabii, özellikle bilgi teknolojileri ve iletişim alanında dünyada çok ciddi gelişmeler var, her gün de değişiyor. Bunlar tabii birtakım yükümlülükler meydana getiriyor. Özellikle e-dönüşüm, e-devlet, e-ticaret, benzer alanlarda müthiş değişiklikler var. Son yüz yılda dünyanın en önemli buluşlarından bir tanesi de İnternet. İşte İnternet ortamındaki ticaretin artması, buna paralel olarak da birtakım sorunlar ortaya çıkarmakta. Biraz önce Sayın Genel Müdürümüz de bahsetti, çok ciddi paylar yükseldi ama o oranda da sıkıntılar var. Bu genel kanuna baktığımız zaman, bunlardan bir tanesi, bununla ilgili ticaretin düzenlenmesi, sözleşmelerin hazırlanması, bu sözleşmelerin daha sonra ulaşılabilir olarak yanlışların düzeltilmesi ve tüketicinin korunması anlamında birtakım çalışmalar yapılmış. Diğeri de işte hepimizin yoğun bir şekilde aldığı istenmeyen e-postalar. Ticari anlamda da oluyor, farklı anlamda da ama burada ticari kısmını tabii ki konuşuyoruz. Bunlar tabii ki bizlerin de çok ciddi manada zamanını alıyor, istem dışı olduğu için de zamanı etkin ve verimli kullanmamıza engel oluyor.

Genel kanuna baktığımız zaman, bu kanunda bazı hususlar ortaya çıkıyor ve sadece bu kanunla bağlantılı değil farklı kanunlara da atıflar var ama burada bunların eksik olduğunu ben görüyorum. Mesela, diğer çıkarılmış kanunlarla, hangi kanunlarla bağlantılı olarak düşündüğümüz zaman, 5/11/2008’de çıkan Elektronik Haberleşme Kanunu’yla bağlantısı var, İnternet Ortamında İşlenen Suçlarla İlgili Kanun’la bir bağlantısı var, Bilişim Ağı Hizmetlerini Düzenlenmesi ve Bilişim Suçları Hakkında Kanun’la bir bağlantısı var, Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun’la ilgisi var ki geçen yine alt komisyon olarak görüşmüştük yani sırlar ilgili, kişisel ticari sırlarla ilgili, kanunla bağlantısı var. Tüketici Yasası’nın belli kısımlarıyla ilgili yine bağlantısı var. Yeni yürürlüğe girecek olan Türk Ticaret Kanunu’yla ilgili birtakım bağlantısı da var bu kanunların. Dolayısıyla, bu yasalarla ilgili kısımlarla da uyumlu olması lazım, bu kanunlarla. Aksi takdirde birtakım uygulamada sorunlar çıkacak. Nitekim kamuoyunda da takip ediyoruz, yeni çıkan Türk Ticaret Kanunu’nda da birtakım eleştiriler var veya birtakım uygulamaların düzeltilmesi talepleri var.

Bir başka husus, 3’üncü maddede sözleşmeye esas bilgilerin ne olduğu tam olarak belli değil yani temel hukuk normları gereği bu bilgilerin sadece yönetmeliklerle belirlenmesi yeterli değildir, net bir şekilde belirlenmesidir. Biraz sonra geleceğim oraya.

Bir başka şey, mesela yine daha önce de tartıştığımız konulardan bir tanesi, mesela Bakanlık adına denetim yapacak kişilerin ne tür bilgiler alacağı, nasıl belgeler düzenleneceği yine bu şeyde net olarak ortaya çıkmamış, daha önce tartıştığımız alt komisyon olarak ticari sır kapsamındaki hususlar göz ardı ediliyor. Belki oralara atıfta bulunmak suretiyle bu kanunun o belirlenmeyen veya belirsiz olan kısımları düzenlenebilir.

Bir başka şey, uluslararası ticaret. Şimdi bu İnternet ortamı tabii sürekli gelişiyor, hem host yapan, yurt dışında host yapan firmalar var ve yurt dışında merkezi olan firmalar var e-ticaretle ilgili. Bunlarla ilgili düzenlemeler yapılabilir mi burada işte, tüketicinin mağduriyetinin önlenmesi için, bunların göz ardı edilmemesi gerekiyor.

Bir başka husus, yine geneliyle ilgili söylediğim zaman, Avrupa Birliğine 2000/31 direktifi doğrultusunda olan bir kanun, oraya atıf yapılıyor çünkü ve Avrupa Birliği normları kapsamında da çıkarılan bir kanun ihtiyaç olarak. Bizim sözleşmede veya kanunda “her türlü bilgi” gibi birtakım ifadeler kullanılıyor. Hâlbuki Avrupa Birliğine uygun olarak hareket ettiğimiz o kanunda net yani o sözleşmelerde neler yazılacağı, hangi bilgilerin o sözleşmeye alınacağı net bir şekilde ifade ediliyor.

Dolayısıyla, bütün bu sebeplerden dolayı, bir alt komisyon kurularak bunun detaylı bir şekilde incelenmesinin doğru olacağı kanaatiyle hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Öztürk, teşekkür ederim.

Sayın Işık, buyurun.

ALİM IŞIK (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, bakanlıkların çok değerli bürokratları; ben de sizi, hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Çok önemli bir kanun tasarısı üzerinde görüşüyoruz. İnanıyorum ki bu da toplumda çok ciddi değişikliklere neden olacak önemli kanunlardan birisi. Konuya ilişkin, gerek Adalet Komisyonu gerek Avrupa Birliği Uyum Komisyonu gerekse Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu, tali komisyon olarak görevlendirilmiş. Bu komisyonlardan iki tanesinin resmî görüşü elimizde, rapora eklenmiş durumda. Adalet Komisyonu da zaten Sayın Genel Müdür tarafından takdim yapılması suretiyle konuya ilişkin görüşünü beyan etti. Ben de gerek diğer komisyonlardan gelen bilgilerin tasarıya dercedilmesi gerekse bakanlıklarda geçmiş dönemde çıkartılan kanun hükmünde kararnamele yapılan değişiklikler doğrultusunda, bakanlık isminden tutunuz, bazı görev dağılımlarının çeşitlenmiş olması nedeniyle bir alt komisyon marifetiyle çok kısa sürede bunların yeniden toplanıp komisyona bundan sonra görüş belirtmek üzere getirilmesinin daha yararlı olacağı düşüncesindeyim. Bu vesileyle, emeği geçen herkese teşekkür ediyorum. Herhâlde, öylesi daha uygun olacaktır.

BAŞKAN – Sayın Işık teşekkür ederim.

Sayın Soner Aksoy, buyurun.

SONER AKSOY (Kütahya) – Sayın Başkan, kıymetli arkadaşlar; diğer değerli üyelerin ifade ettiği gibi hakikaten önemli bir yasa üzerinde çalışıyoruz. Elektronik ticaret, son zamanda ülkemizde de büyük gelişmeler göstermiş bildiğiniz gibi. Daha önceki dönemde de elektronik imzayla alakalı bir yasayı çıkartmıştık buradan. O da çok önemli görevler yapıyor. Şu anda bu onun bir noktada mütemmim cüzü mahiyetinde olacak ve eklenmiş olacak. Bu yönüyle bir entegrasyon doğmuş oluyor, bir eksik tamamlanmış oluyor. Bu bakımdan bu yasa çok önemli ancak tabii ki cari yasalarda önemli olan tüketicidir, tüketicinin hakkının iyi korunması gerekir. Bildiğiniz gibi, bütün ticari alışverişlerde çeşitli kandırma, aldatma, yalanlama olayları cereyan etmektedir. Elektronik sistemde de buna benzer hadiseler söz konusudur. Bu yasa da tüketiciyi bu yönüyle kandırma imkânını ortadan kaldıracak düzenlemelerin maddeler içerisinde yer alması gerekir. Maddelere geçtiğimiz zaman onlar hakkında da düşüncelerimizi söyleyebiliriz.

Ancak bir diğer husus da alt komisyon meselesi. Tabii, yasalar alt komisyonda da görüşülebilir ancak bütün arkadaşların alt komisyonda bulunması mümkün olmadığı için, böyle bir önemli bir konu hakkında teferruatlı bilgi edinme imkânı olmayabilir alt komisyonda. Bir de maddeler üzerinde bir problem eğer teşekkür ederse, bir anlaşmazlık, bir fikir ayrılığı veya farklı görüşler, o zaman alt komisyona gitmekte de yarar olduğu kanaatindeyim ama gayet fasih bir şekilde yazılmışsa maddeler, anlaşılıyorsa, arkadaşlar da gerekli izahatları burada yapabiliyorsa, alt komisyonla vakit de kaybetmemek gerekir kanaatindeyim.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Susam, buyurun.

MEHMET ALİ SUSAM (İzmir) – Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri, milletvekili arkadaşlarım; gerçekten elektronik ticaretle ilgili politikaların oluşturulması, bu politikaların sonucunda bu işten yararlanacak tüketicinin daha çağın gerektirdiği ticari ilişkileri kurabilmesi açısından bugüne kadar çok ciddi eksikliği hissedilen ve bir yasal düzenleme ihtiyacı olan alanda bir düzenleme yapmak için hazırlanan kanun tasarısı önümüzde. Bu kanun tasarısıyla ilgili olarak tali komisyonlardaki çalışmalar arkadaşlarımızın raporlarıyla bize ulaştırıldı. Ancak ben burada bu kanuna geçmeden önce bir şeyin altını çizmek istiyorum:

Hem elektronik ticaret olsun hem de Türkiye’de ticareti düzenleyen Türk Ticaret Kanunu’yla ilgili olsun bu Parlamentoda çeşitli çalışmaları geçen dönem de, bu dönem de yapıyoruz. Geçen dönemde Türk Ticaret Kanunu’yla ilgili yapmış olduğumuz çalışmalarda Türk Ticaret Kanunu’nda çok uzun yıllar önce çıkartılmış dünyadaki değişen durumlara, Türkiye’nin dünyadaki konumuna, Türkiye’nin Avrupa Birliğiyle ilgili sürecine uymadığı gerekçeleriyle Türk Ticaret Kanunu’nda değişiklikler yapılması konusunda önemli çalışmalar yapılmıştı ve bu çalışmalar çok geniş kapsamlı ve bu anlamıyla da uzun çalışmalar sonucu Parlamente’ye getirilmiş ve bu konuyla ilgili kuruluşların Parlamente’den talebi de bu konuda komisyonlarda ve Parlamente’de mutabakat sağlanarak çok fazla tartışılmadan hızla geçirilmesi konusundaydı. Bu konuda meslek örgütlerinin temsilcileri veya sivil toplum örgütleri, iktidar ve muhalefet partilerini ziyaret ederek bu kanunla ilgili olarak hızla bu kanunun geçirilmesini istemişler ve ortak bir mutabakatla da bu kanun belki de Parlamente tarihinde kapsamı geniş olmasına rağmen en hızlı geçen kanunlardan bir tanesi olmuştu. Hatta televizyonlarda, Parlamente’de “Kabul edenler... Etmeyenler...” deyip ellerinin kalkıp indiği şeklinde tartışmaların yaşandığı bir kanun olmuştur. Ama kanun daha yürürlüğe girmeden, haziran ayında yürürlüğe girecek kanun yürürlüğe girmeden kamuoyunda ciddi bir şekilde bu kanunun eksiklikleri içerdiği, Türk ticaret hayatına çok ciddi sıkıntılar getirdiği ve mantığının içerisinde küçük işletmeleri,

KOBİ düzeyindeki şirketleri ciddi bir şekilde zora soktuğu konusunda genel bir düşünce ve ortak kanı oluştu ve bugün bu kanunun değiştirilmesini ya da yürürlüğe giriş sürecinin uzatılması konusunda tüm toplantılarda sektörden talepler gelmekte ve bu kanunla ilgili: "Ne olur bunu düzeltin. Eğer böyle olursa hiç dışarıda şirket yöneticisi kalmaz. Şirket yöneticilerinin hepsi hapsi boylar." şeklinde değerlendirmeler var.

Şimdi bu değerlendirmelere baktığınızda ortaya çıkan bir durum söz konusu: Kanun tasarıları hazırlanırken özellikle de tasarımı ilgilendiren kesimlerin, meslek odalarının, tüketicilerin ve ilgili kuruluşlarla bu işe şekil veren Parlamentodaki tarafların, Bakanlık ve Parlamento ve komisyonların konuyu daha dikkatli incelemeye ihtiyacı olduğu bir kez daha ortaya çıkmış durumda. Bu anlamıyla Türk Ticaret Kanunu'nda yaşanan mantalite elektronik ticareti düzenleyen bu kanunda da aynı olmalı. Birinci özellik, toplumun tüm kesiminin hak ve menfaatlerini bu kanunun içerisinde bulabildiği bir kanun düzenlemesi olmalı. Bir kesimin dünyada ölçek ekonomisi ve küresel ticaret kavramlarının arkasına sığınmış büyüklerin piyasayı düzenleme ve piyasanın ihtiyaçlarına cevap vermeden daha çok ülke gerçeklerinin ve o ülkede yaşayan küçük işletmelerin hak ve menfaatleriyle bu işten asıl taraf olan tüketicinin hak ve menfaatlerinin bu kanuna yazıldığı, bu kanunda kabul gördüğü bir mantaliteyi koymamız gerekiyor. Bugün bu kanunlar hazırlanırken büyük oranda ortaya çıkan temel sıkıntı dünya düzenindeki, global dünya düzenindeki büyük pazara hâkim olan zihniyetin kanuna kendisini hissettirmek ve kabul ettirme noktasındaki anlayışdır. Ben dün "Bu kanun çıksın." diye çok çaba sarf eden çok önemli meslek kuruluşlarımızın, bugün "Bu kanun eksik, yanlış." diye uygulamaya girmeden söylemelerinin altında bu kanuna hazırlattıkları bilim adamları veya bu işe bakan uzmanlarda zihniyetle kendi iş alemlerinin tabanından gelen taleplerin çakışmadı noktasında çok ciddi farklılıklar olduğunu görüyorum. Bu anlamıyla da bu kanunun düzenlenmesinde aynı anlayışlara dikkat edilerek komisyonlardan gelen görüşler de dikkate alınarak bence alt komisyonda görüşülmekle birlikte muhakkak ki orada görüşülüp üzerinde çok ayrıntılı çalışmaya ihtiyaç var. Bu çalışmalar yapılırken meslek örgütlerinin, sivil toplum örgütlerinin bu konuya bu mantıkla bakması konusunda taleplerini dikkate almak ve onları uyarmaya ihtiyaç var ve bu çerçevede içerisinde de tüm bunlarla birlikte -Sayın Soner Aksoy'un da dediği gibi- bu maddeler konusunda alt komisyonun ötesinde bu Komisyonun çok ayrıntılı bir şekilde çalışmasına ihtiyaç olduğunu düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Susam.

Sayın Ercoşkun, buyurun.

ALİ ERCOŞKUN (Bolu) – Evet, teşekkür ederim Sayın Başkan.

Çok kıymetli komisyon üyeleri, tabii asıl itibarıyla elektronik ticaretin düzenlenmesiyle alakalı bir kanunla ilgili konuşacağız. Bilişim teknolojileri ve bilişim hizmetleri artık modern bir bireyin hayatının vazgeçilmez bir parçası. Yani gün içinde sabahdan, gece yatıncaya kadar belki uyurken bile faydalandığımız birçok hizmet barındırıyor ve önümüzdeki bir bilgisayarla dünyanın her köşesine iletişim kurma imkânına sahibiz. Bu iletişim sosyal bir iletişim olabilir, kültürel bir iletişim olabilir ama aynı zamanda ticari bir iş veya işlem de olabilir. Dolayısıyla buradaki düzenlemeler, yapılacak olan düzenlemelerin sadece ülkemizle alakalı konular değil aynı zamanda uluslararası toplumsal ilişkilerle alakalı da birçok noktayı barındırması söz konusu. Dolayısıyla hem ülkemiz içindeki tüm milletin, tüketicilerin hakları, hukukları korunurken aynı zamanda artık Türkiye'nin dünyaya tamamiyle entegre olduğu, açıldığı ve ciddi bir değişim ve dönüşüm içinde olduğunu düşünerek bu kanunu sadece ülkemizle alakalı değil, tüm bu toplumsal uluslararası ilişkiler anlamında da detaylı bir şekilde değerlendirmemiz lazım. Dolayısıyla bir alt komisyonda meselenin tamamen değerlendirilerek iyi bir çalışmayla Parlamentonun bu görevi gerçekleştirmesini temenni ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Ercoşkun teşekkür ediyorum.

Sayın Vekilim, söz sırası sizde.

Çok teşekkür ederiz, kendinizi de tanıtırsanız.

HALUK EYİDOĞAN (İstanbul) – Tabii, teşekkür ederim Başkanım.

Ben, Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunda tali komisyon olarak CHP Grubunun sözcüsü olarak burada yer alıyorum, teşekkür ederim söz verdiğiniz için.

Önce bir teyit almak isterim. Biz tali komisyon olarak Grubumuzun görüşünü sizlere ilettiğimiz umarım kayıtlardadır, teşekkür ediyorum.

Biraz önce denildiği gibi bu konu tabii İnternet'leşen dünyada oldukça büyüyen bir öneme sahip. Yapısı itibarıyla kullanılan araç özelliği itibarıyla teknik yani donanım ve yazılım, bunun yanı sıra sosyal yapıyla ilişkileri güvenlik, ulusal ve uluslararası hukuk

veya ulusal ve uluslararası ticaret konularını içeren çok disiplinli bir konu durumunda. Sınır tanımayan, ulus sınırları tanımayan bir ticari araç özelliği taşıyor ve ticari kapasitesi üstel olarak büyüyen bir yapı arz ediyor.

Biz görüşlerimizi ifade ettik yazılı olarak, onların burada zaman kısıtlılığı nedeniyle ayrıntısına girmeyeceğim.

Teşekkür ediyorum, iyi çalışmalar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, Sayın Ayhan buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Öncelikle şahsınıza ve komisyon üyesi arkadaşlara saygılar sunuyorum. Kıymetli bürokrat ve basın mensuplarını da saygıyla selamlıyorum.

Şimdi benim ifade etmek istediğim birkaç husus var: Bir kere bu önemli bir husus görüştüğümüz hadise. Dolayısıyla bunu çok hassas bir şekilde incelememiz lazım yani alt komisyona havale etmeyelim, işte bunu acele çıkaralım yani bunun fazla bir şeyi yoksa falan demenin çok doğru olduğu kanaatinde değilim. Bunu şunun için ifade ediyorum: Ben şahsınızı Türkiye Büyük Millet Meclisi Komisyon Başkanı olarak gerçekten takdir ediyorum ve bu çalışma yöntemi de gerçekten beni tatmin ediyor, onu ifade etmek istiyorum. Bunu şunun için söylüyorum: Siz bize konuyu takdim ettirdiniz, Avrupa Birliği Uyum Komisyonundan gelen ve diğer komisyondan gelen yazılara da baktığımda doyurucu bir incelemenin olduğu görülüyor. Fakat konuya Hükümetin ciddi bir şekilde yaklaştığı kanaati bende hasıl olmadı. Bunu şunun için söylüyorum: Birincisi, şimdi burada “Türk Borçlar Kanunu Tasarısı’nda yeni hükümler mevcuttur.” diyor gerekçede. Bu, İç Tüzük’ün 77’nci maddesine göre yenilendiği her ne kadar yetkililer tarafından ve gerekçede yer alsada, şimdi bizim bilmediğimiz Borçlar Kanunu Tasarısı mı var? Bir onu önce öğrenmek istiyorum. Yoksa, bu çıkan Borçlar Kanunu geçen dönem... O zaman Hükümet önüne geleni yeniliyor böyle bir şey var. İşe ciddi yaklaşılmadığı kanaati var.

İkincisi -iyi niyetle yaklaşmak istiyorum ama- kanun hükmünde kararname zaten yetki yasası nedeniyle bayağı sıkıntılı, hukuken bana göre malul. Yani şimdi oradan bakıyoruz -tarihi şuraya not ettim- 21/10/2011’de bu tasarı yenilenmiş. Bundan yaklaşık on gün sonra 2/11/2011’de de 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname çıkmış yani Hükümet gönderdiği Kanun Hükmünde Kararnamede ne olacağını on gün sonra bilmiyor ve bu tasarımı yeniliyor. Baktığınız zaman eski isimler, eski süreler hepsi bunda mevcut. Bunları redakte edilebilir şeyler olarak düşünebilirsiniz ama bu hadiseye Hükümetin ne kadar ciddi yaklaşım yaklaşmadığını göstermesi açısından önem taşıyor. Bunu geçtiğimizde, biraz önce söylediğim Borçlar Kanunu tasarısı var mı yok mu? Hükümet tarafından yenisi var mı Sayın Genel Müdürüm?

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Efendim gerekçeler malum değiştirilemiyor, yeni geldiğinde de eski gerekçe aynen geliyor. Bu tasarıda Meclise geldiğinde henüz tasarı olduğu için o şekilde geçmiş.

Arz ederim.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yeni bir tasarı olarak gönderebilirlerdi yani onda hiçbir mahzuru yoktu. Bunun yenilenmemesi hakikaten kamuoyunu gerçekten ciddiye almamama anlamı bende hasıl oluyor böyle bir düşüncede. Dolayısıyla bunun o yönüyle de incelenmesi lazım.

Hangi konularla bağlantısı var? İlgili kurumları tek tek tespit etmemiz lazım. Sonradan gerçekten “Ticaret Kanunu çıksın çıksın.” diye bütün sivil toplum örgütlerinin bütün siyasi partilere yoğun bir baskısı söz konusu oldu belki iktidar da dayanamadı hep birlikte çıkardık ama bugün görüyoruz ki çok büyük sıkıntılar oluyor. Ben buradaki komisyon üyesi arkadaşlarımdan konuşmalarından gerçekten konunun çok geniş anlamında ele alınmaya çalışıldığı hissiyatı bende uyandı. Herkesin konuya bir ucundan uzmanlığı alanını da düşünerek yaklaştığını düşünüyorum. O zaman ne yapmamız lazım? Şimdi biz bunu dedik ki: 13 milyon dolarlık bir ticaret hacmine ulaştı dediğiniz zaman bizim elektronik ticaretle ilgili bütün buradaki konuşmalarımızın muhteviyatının vesairenin cüzi bir şekilde dikkate alınacağı kanaatindeyim. Çünkü işte millî gelir şu kadar arttı diyoruz, ticaret bu kadar arttı diyoruz.

Gelelim diğer tarafa: Burada burada sorumlu Bakanlık olarak Sanayi Ticaret Bakanlığı, şimdi Sayın Genel Müdür Gümrük ve Ticaret olarak ifade etti. Dış ticareti dikkate alın bugün Ekonomi Bakanlığı olarak yaklaşık 370 milyar dolar 2011 yılı için dış ticaret hacmi var, burada ne var? Onu merak ediyorum.

Bir de -sanıyorum hepsini izleme imkânım olmadı başka bir toplantı nedeniyle- Sayın Hocamız bu konunun prezantasyonunda bize orada bir şey ifade ederken Van’daki teyzenin çorap örgüsünün İnternet’ten satışıyla ilgili bir şey... Küçümsemek istemiyorum hadiseyi, verilen örneği ama yani bu kadar 400 milyar dolar dış ticaret hacminin olduğu, ciroların milyarlarca dolara ulaştığı bir ülkede şimdi bunu biraz daha ciddi bir şekilde incelemek lazım. Bazı kısımları da çok dinamik bir hadise bu. Hemen

değişiyor, çabuk değişiyor, teknoloji değişiyor, alışveriş imkânı değişiyor, yeni alanlar ortaya çıkıyor. O zaman da her seferinde bunu Türkiye Büyük Millet Meclisine getirmekten ziyade biraz da ya ben muhalefet milletvekili olarak bunu çok açık ve net şekilde söylüyorum, ilgili kurumun alt yapısını iyi kurup onlara da bir yetki vermek lazım yani her seferinde buraya gelip bilgi versin ama yani her seferinde kanun çıkaracak... Çünkü buradaki bizim bilgi birikimimiz komisyonları da aynı şekilde bilgi donanımının sahibi yapamıyoruz teknik uzmanlarla. Her seferinde bunu sağdan soldan bilgi toplayacağız diye paramparça olmanın anlamı yok. Ona ilişkin bir altyapı kurup onu da öyle götürmekte yarar olduğu kanaatindeyim. Dört başı mamur bir şey olsun ben alt komisyona taraftarım, iyi olacağını da düşünüyorum. Orada da yani -tenzih ediyorum komisyonu da- alt komisyonda da işte görüşleri toplayalım da hadi bugün bunu üst komisyona çıkaralım demeyelim. Bir ay geç yaparız ama dört başı mamur bir şey olsun arzu ediyorum, ilgili sivil toplum örgütlerini de dinleyerek onların katkılarını da dikkate alarak.

Ben şimdilik bu kadar söyleyeceğim, teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Sayın Ayhan, teşekkür ediyorum.

Burada sizlerle bir şeyi paylaşmak istiyorum: Bizim çalışma tekniğimizde önce biz bize gelen kanun ve tasarıları ve sivil toplum örgütleri de dâhil olmak üzere gelen bütün görüşleri komisyon üyelerimizin tamamıyla elektronik ortamda paylaşıyoruz ve yine kanun tasarılarını görüşmeden evvel o kanunu kim hazırlamışsa sivil toplum örgütlerinden kimler varsa bir bilgilendirme toplantısı yapıyoruz yani bir ön çalıştay gibi bir bilgilendirme toplantısı yapıyoruz, bu kanunla da ilgili yaptık zaten, orada da kanaatler oluştu ve aradaki süreçte bütün sivil toplum kuruluşlarının da dönem dönem bize tekrar dönüp komisyon çalışmalarına da katılmak istediklerini söylediler. Bunların hepsine biz komisyonumuzu açıyoruz. Burada neticede bir ürün geliştiriyoruz yani çıkardığımız kanun da bir ürün. Bu ürünün topluma faydası olacaksa, tüketiciye faydası olacaksa, karşıdaki bu kanunun muhataplarını mutlu edecekse bizler de başarılı bir ürün çıkarmış olmanın hazzını yaşayacağız, bu mantıkla bakıyoruz. Onun için buradaki eleştirileri çok dikkatle takip ediyoruz.

Ben bugün sivil toplum örgütleri adına söz almak isteyen, burada katılan, kendilerini tanıtmak üzere söz isteyen kim varsa onlara da söz vermek istiyorum.

Şu anda yok. Ancak yani alt komisyon veya üst komisyonda sivil toplum örgütlerine biz davetlerimizi yapıyoruz. Karşılaştığımız bütün toplantılarda, medyaya açık toplantılarda sivil toplum örgütleri serzenişlerde bulunuyorlar biz de kapımızı sonuna kadar açtığımız hâlde bugün kimse yok, söz alan kimse yok.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Yani yine de müspet olalım.

BAŞKAN – Ama biz yine de zorla da olsa çağıracağız.

Ben tekrar Hükümet adına Sayın Genel Müdüre söz veriyorum, söz talebi var.

Buyurun Sayın Genel Müdür.

ADALET BAKANLIĞI KANUNLAR GENEL MÜDÜRÜ YÜKSEL HIZ – Sayın Başkanım teşekkür ediyorum.

Ben kısa bir açıklama yaptıktan sonra sözü Sayın Hocam Profesör Doktor Tekin Memiş Bey'e bırakmak istiyorum, özellikle ticari kanunla ilgili zannediyorum söyleyecekleri vardır.

Ben üç hususu dile getirmek istiyorum: Birincisi, her tasarı yenileniyor mu? Ciddiye alınmıyor mu? Bu yenileme ciddiye alınmaktan dolayı değil mesafeleri kısaltmak adına yapılan bir şey. Yoksa bir önceki dönemde kamuoyunda tartışılmış, olgunlaşmış bir tasarı eğer yeniden biz bunu tasarı olarak sevk etmemiz gerekse görüşleri tekrar göndereceğiz, Başbakanlıktan bir geçiş süreci var bu belki bir yıl kadar bir zaman kaybına neden olacak. O yüzden Hükümet -on dört, on beşinci yılım Kanunlar Genel Müdürlüğünde- her seçim döneminden sonra kendisince problemsiz gördüğü ya da bir an önce çıkmasını arzu ettiği tasarıları bulunduğu aşamadan daha ileriye gidebilmesi kolay olacağı için yenileme talebinde bulunur. Bu da o bağlamda ele alınmıştır. Bunun handikabı -Sayın Vekilimin de söylediği gibi belki- gerekçeler yazıldığı döneme hitap ediyor dolayısıyla öyle bir eksiklik oluyor. O zaman Borçlar Kanunu bir tasarıydı ancak henüz yürürlüğe girmemiş bir kanun şu anda. Dolayısıyla eksiklik ondan kaynaklanıyor.

Türk Ticaret Kanunu'yla ilgili hususlara gelince: Bu konu son günlerde çok tartışılıyor. Zaten geçen dönem hem muhalefet hem iktidar partisi milletvekillerinin bunu ileri tarihli kanunlaştırmalarının altında yatan birinci sebep bunun zaman içerisinde tartışılması, eksikliklerinin ortaya çıktığında da yenilenme fırsatının verilmesi idi. Diğer bir taraftan baktığımızda da bu kanun yıllarca tasarı olarak kaldı, görüşlere gönderildi. Aynı bugün sivil toplum örgütleri nasıl gelmedilse de hemen hemen hiçbir üniversiteden, hiçbir sivil toplum örgütünden ciddi hiçbir eleştiri ya da öneri gelmedi. Ne zamanki bu kanunlaştı herkes işi ciddiye aldı, kendini ilgilendiren maddeleri önemsendi, inceledi ve eksiklikler olduğunu ileri sürmeye başladı. Zaten kanunun ileri tarihli yasalaştırılması amaçlarından biri de buydu dediğim gibi.

İsmlerini zaten bahsetmişim ben, dolayısıyla yenilemekten kaynaklanan işte Gümrük Bakanlığı gibi vesaire bir düzeltilmeme imkânı vardı.

Ben teşekkür ediyorum, Hocama müsaadenizle sözü bırakmak istiyorum.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Sayın Başkan ondan önce, Sayın Genel Müdür Hükümet adına konuştuğu için söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun.

EMİN HALUK AYHAN (Denizli) – Teşekkür ediyorum.

Şimdi burada ifade etmek istediğim bir şey var: Ben Sayın Genel Müdürü zan altında bırakmak için falan bir şey söylemedim yani burada bir komisyon üyesi olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir milletvekili olarak bildiğimiz bir şey var, zatıalinizle veya bu konuya taalluk eden bir şey değil. Şimdi biz Hükümetten gelen tasarımı alt komisyon kuruldu, kurulduğunu gördük fakat alt komisyon üyelerine haber vermeden Hükümet tarafından geri çekilip gerekçe hiç değiştirilmeden kanun teklifi olarak bir milletvekilinin imzasıyla geri geldiğini gördük, bizim ifade etmek istediğimiz bu. Yani zatıalinizin cevap vermekte yani ısrarla şey yapacağı bir husus değil.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Kanunda çok emeği geçmiş, başından beri aylarca çalışmış Sayın Hocamızı...

Buyurun.

PROF. DR. TEKİN MEMİŞ – Ben de herkesi saygıyla selamlıyorum.

Kanun Komisyonunun Başkanlığını yaptım, bir yıl süreyle bu çalışmalarını diğer arkadaşlarımızla beraber yürüttük. Ben sadece birkaç konuda açıklama yapmak istiyorum: Sayın milletvekillerimizden belki her birisini tek tek sırayla cevaplandırmayacağım ama şimdi burada genelde Sayın Öztürk ve yine bir diğer milletvekilimiz zannediyorum diğer kanunlarla olan irtibatının kurulması gerektiğini söyledi.

Şimdi aslında biz kanunları yaparken bir hukuk tekniği ya da kanun hazırlama tekniğimiz var bu da Başbakanlık tarafından hazırlanmış. Şimdi bizim bu kanun tasarısını hazırlarken göz önünde bulundurduğumuz iki tane husus vardı, bunlardan bir tanesi, elektronik ticaret direktifine uyumun sağlanması, ikincisi de bir de Türkiye’de eksikliği hissedilen yine elektronik postalarla ilgili hususun yine Avrupa Birliğine taahhüt edildiği için bu konuların düzenlenmesiydi. Biz bunları düzenlerken ilk sunumumda da söylediğim gibi şunlara gerçekten dikkat ettik:

Bir, bu kanunla biz elektronik ticaretle ilgili her hususa, elektronik ticaret direktifinde yer alan her hususu düzenleme yoluna gitmedik. Bildiğiniz üzere Avrupa Birliğinin direktifleri ülkelere dayatılan birer kanun modeli değildir mesela Hollanda ya da Almanya’da bir örnek vereyim: Avrupa Birliğinin Elektronik Ticaret Direktifi’ni değişik yasaların içine değişik hükümlerle koymuşlardır dolayısıyla oradaki direktifi komple bir bütün olarak alıp Türk hukukunda işte bu da kanun metni dememiz zaten mümkün değil hani bu zaten hiçbir ülkenin hukukunda da yapılmamış. Kıta Avrupası hukuk geleneğinde de böyle bir sistem oluşmamış. O nedenle bazen hani sözleşmelerin kurulmasında acaba küçük tarafların korunuyor mu korunmuyor mu endişesi aslında ya da tüketicinin korunuyor mu korunmuyor mu endişesi hukukun bütünlüğü içinde değerlendirilmeli. Biz özellikle çalışmayı yaparken Elektronik Ticaret Direktifi ve Avrupa Birliğinin bütün direktifleriyle Türk hukukunun uyumu konusunda yaklaşık kırk beş sayfalık bir rapor hazırladım. Bu rapor komisyonda tek tek ele alındı, tartışıldı, hangi konularda bu kanun tasarısına hükümler konulması gerektiği tek tek incelendi. Dolayısıyla Türk Ticaret Kanunu’na, Borçlar Kanunu’na ya da 5651 sayılı Kanun’a hani biz doğrudan atıf yapmadık çünkü Avrupa Birliği Elektronik Ticaret Direktifi’nde zaten o konuyla ilgili düzenlemeler vardı, mükerrer düzenleme hukukta kaos anlamına gelir. İki kanunda aynı konuyu düzenleyen bir hüküm varsa bu bizim yargıçlarımızı, mahkemelerimizin ya da hak arayan kimselerin kaosa düşmesine neden olur. Biz bu gerekçelerle bir hususu... Eğer Türk hukukunda bir defa düzenlenmiş ise ikinci kez düzenlemekten özellikle kaçındık 5651’de olduğu gibi.

Bütün kanunlara tek tek atıf yapmadık çünkü hukukta bilindiği üzere hâkim bütün kanunları resen araştırmalı ve uygulamalıdır. Dolayısıyla tasarıda hatta tasarının hazırlığında hatta hâkim arkadaşlarımız da “Hocam hangi kanunları atıf yapıldığına dair bir liste versek.” dedi fakat bu bir kullanma kılavuzu değil biliyorsunuz kanun hazırlama tekniğine göre, bunun böyle yapılması gerekiyordu.

Şimdi diğer kanunlarla uyumu gerçekten gözettiğimizi ben sanıyorum çünkü gerek Borçlar Kanunu tasarıydı bizim çalışmalarını yaptığımız zamanda gerek tasarılar gerekse hâlihazırda yürürlükte bulunan Borçlar Kanunu ve 6762 sayılı hâlihazırda yürürlükte bulunan Türk Ticaret Kanunu'ndaki bütün hükümleri göz önünde bulundurduk. 5651 sayılı İnternet'e ilişkin kanunda zaten gerçekten göz önünde bulundurduk.

Yine, Tüketicinin Korunması Hakkında Kanun hatta yönetmelikler benim raporunda çok ayrıntılı bir şekilde var. Yönetmeliklerin maddelerine hatta fıkralarına kadar inceleme yaptık çünkü hakikaten bir alanı düzenliyoruz, yanlış düzenlemek istemedik. Ancak kanun son derece kısa ve teknik. Bunu özellikle istedik, gerekçemiz şu: Biz elektronik ticaretin denetlenmesini ya da bu şekilde yasalarla engellenmesini istemiyoruz çünkü gelişen bir alan. Bizim ülkemizin nüfusu genç, gerçekten de dinamik. Ben Sayın Ayhan, hani Van'daki teyze örneğini vermişim, aslında bu kanun Van'daki teyzeden büyük işletmelere kadar herkesi kapsayan bir şey. O yüzden mesela Avrupa Birliği komisyon raporlarında ifade edilen bazı kelimeler hani bence bu yönü anlaşılmadan hani yazılan bir rapor gibi geldi bana onu alt komisyona... Zannediyorum bu komisyonun eğilimi alt komisyona havale noktasında çıktı, orada zaten bunları tartışacağız.

Bir hususu daha belirtmek istiyorum: Bu kanunu hazırlarken sektörle iki defa toplantı yaptık. O açılış konuşmamda da söylediğim gibi ilgili olan her tarafı davet ettik. İstanbul'da birisi Kadir Has Üniversitesinde, ikincisi de bir otel ayarlanarak otelde sabahdan akşama gün boyu süren bir toplantı organize edildi ve herkese açıldı. Sivil toplum örgütlerine bu tasarı her aşamada soruldu, Türkiye Bilişim Derneği, Türkiye Bilişim Vakfı, İnternet Medyası Derneği gibi aklımıza gelebilecek bütün derneklere tasarı tek tek gönderildi. Sektörün temsilcileri zaman zaman komisyona davet edildi. Yani biz hakikaten bunu yapmaya çalıştık.

Söylemek istediğim şey şu: Kaygılarınızı gerçekten anlıyorum, teknik bir kanun ama yani buradaki eleştirilerinize her birinize gerçekten minnettarım çünkü bu kanun sadece bizim hazırladığımız bir kanun değil hepimizin kanunu olacak, bizler ve sizler ortak çalışıyoruz ve ortak aklın ürünü olmalı. Bu noktadaki görüşlerin hepsini aldığımızı söyleyebilirim.

Uluslararası ticarete ilişkin düzenlemeler konusunda Sayın Ercoşkun'dan bir şey geldi. Tabii bizim düzenleyebileceğimiz yasalar sadece Türkiye içindeki yasalar yani biz düzenleme yapabileceğimiz, kanunlarımızda yapabileceğimiz şeyler Türkiye içindeki alanı düzenleyebiliyoruz. Hani uluslararası bir ticareti etkileyecek bir hükmü biz eğer kanunumuzda getirsek aslında uygulanmayan bir hüküm koymuş olacağız ama şu yönüyle sizin eleştirinizi dikkate alacağız: Uluslararası ticarete ilişkin elektronik ticarete ilişkin bütün anlaşmaları dikkate alacağız yani o noktada hiç tereddüdünüz olmasın.

Ben çok fazla sözü uzatmak istemiyorum, hepimize tekrar teşekkür ediyorum eleştirileriniz için.

BAŞKAN – Peki, teşekkür ederim Hocam.

Evet, bir el...

TOBB TEMSİLCİSİ – Hocam bir serzenişe dönüştü üzerinde söz almak istiyor muyuz diye düşündük Odalar Birliği olarak katılıyoruz, buradayız, alt komisyona sevk olacak diye söz almak istemedik.

BAŞKAN – Peki daha sevk etmedik alt komisyona ama geneli üzerinde tamam notlarınızı aldık.

TOBB TEMSİLCİSİ – Detaya ilişkin bizim konuşmalarımız.

BAŞKAN – Evet teşekkür ederim.

Şimdi çok kısa bir anımı paylaşayım sizinle: Bir gün bu rahmetli Bülent Ecevit'in döneminde 5084 diye bir yasa çıktı, Teşvik Yasası. Orada diyor ki "Hazine arazileri yatırımcıya bilabedel verilir." Ben şimdi defterdar beye gittim dedim ki şimdi biz neyi istesek siz bizi orada da bir tane madde var, diyor ki: "Eğer kamuya lazım değilse..." Böyle bir madde var. Dedim ki şimdi biz hangi arsayı istesek kıymete binecek iş adamı olarak. Siz size lazım olanları ayırın, size lazım olmayanların listesini de Ticaret Odasına gönderin ben iş adamlarına vereyim. Bir tane yatırımcı geldi -böyle bir çalışmayı yaptık ama- dedi ki: "Abi ben gittim defterdarlığa liste sendeymiş." Bunu söylerken de kulağıma fısıldayarak söylüyor. Dedi ki: "Abi o listeden şöyle bir baksak." Ben de listeyi istedim, böyle otuz iki sayfalık ada, pafta, parsel numaraları belli bir liste, verdim onu. Şimdi tabii o sayfaları karıştırdı içinden çıkamadı. Dedi ki: "Abi bu bende böyle iki saat kalsa, sonra sana getirsem." Dedim ki bunu ben sana vereyim, sen cebine koy, git araştır, bak, hangi arsayı beğeniyorsan yatırım yapacaksan gel iste. Bana ilk söylediği şey şu: "Vallahi billahi hiç kimseye vermeyeceğim." dedi. Dedim ki: Kardeşim bunu herkese ver, fotokopi çek dağıt diye... Şimdi biz de Komisyon olarak böyle sivil toplum örgütleri gelin gidin, her şeyimizi açıyoruz, bağrımızı açıyoruz, sivil toplum örgütlerinde de böyle o şey gibi... Ondan sonra bana şunu söyledi: "Ya öyle mi?" dedi. Böyle herkese dağıt deyince, çayını içti, kahvesini içti, bir baktım çıkmış gitmiş listeyi de masanın üstünde bırakmış. Yani buradan sivil toplum örgütlerini tekrar davet ediyoruz.

Geneli üzerinde son sözü vereyim.

Buyurun efendim.

EKONOMİ BAKANLIĞI MÜSTEŞAR YARDIMCISI CEMALATTİN DAMLACI –Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Biz Ekonomi Bakanlığı olarak, bilgi olarak bunu sunmak istiyorum: Ürünlerimizin elektronik ortamda pazarlanabilmesi amacıyla firmalarımıza “e sitesi” dediğimiz elektronik ticaret sitelerine kaydolmaları hâlinde ve bu sitenin en az bir yabancı dilde yayın yapması durumunda ve ön inceleme de yapıyoruz tabii bunlar ehil midir, değil midir, ne kadar yaygındır? Ona göre firmalarımıza destek veriyoruz, maddi destek sağlıyoruz. Bu destek firmalarımızın yapmış olduğu kayıt sırasındaki masrafın yüzde 70’i nispetinde ve yıllık 10 bin doları geçmemek üzere firmalarımız beş tane siteyle sınırlı olmak üzere bu destekten üç yıl yararlanma hakları var. Bugüne kadar da yaklaşık 2,3 milyon TL’lik destek vermiş bulunuyoruz.

Arz ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ederim, sağ olun.

Efendim, geneli üzerinde görüşmeler tamamlanmıştır.

Tasarının maddelerine geçmeden önce alt komisyon kurulmasına ilişkin bir adet önerge vardır, önergeyi okutuyorum:

Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/488) esas numaralı Elektronik Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı’nın daha ayrıntılı bir şekilde incelenebilmesini teminen bir alt komisyon kurulmasını ve alt komisyonun aşağıdaki milletvekillerinden oluşmasını arz ve teklif ederiz.

Bahattin Şeker
Bilecik

Mehmet Ali Susam
İzmir

Halil Mazıcıoğlu
Gazi antep

Alt Komisyon Üyeleri:

Mehmet Erdoğan Gazi antep Milletvekili

Ali Ercoşkun Bolu Milletvekili

Mustafa Öztürk Bursa Milletvekili

Emin Haluk Ayhan Denizli Milletvekili

Ümit Özgümüş Adana Milletvekili

BAŞKAN – Önerge üzerinde söz almak isteyen var mı? Yok.

Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmiştir.

Alt komisyon çalışmalarını tamamladıktan sonra tasarının görüşmelerine devam etmek üzere toplantıyı kapatıyorum. Alt komisyonda ilgili arkadaşlarımızın aynı titizlikle çalışmalarını ümit ediyorum, hepinize saygılar sunuyorum.

Kapanma Saati : 11.34